



ΠΡΟ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΤΖΑΜΙΟΥ

εἶνε ἀναγκαῖον αὐτῷ διὰ τὴν υἱεῖαν του ἢ πρὸς ευχαρίστησίν του, τότε δὲν πρέπει νὰ δοκιμάσῃ νὰ διέλθῃ ὅλον τὸν χειμῶνα ἐν τῇ πόλει τοῦ Χεδίβη. Ἡ μέση θερμοκρασία ἐκεῖ κατὰ τὸν ψυχρὸν καιρὸν, τούτέστιν ἐπὶ ἕξ ἐβδομάδας τοῦ Ἰανουαρίου καὶ Φεβρουαρίου, λέγεται ὅτι εἶνε 58<sup>0</sup> Φαρεγγάιτ. Ἀλλὰ τοῦτο ἐν ὑπαίθρῳ· ἐν ταῖς οἰκίαις ἡ θερμοκρασία δὲν εἶνε πλέον τῶν 54<sup>0</sup> ἢ 52<sup>0</sup> καὶ πολλάκις τὴν ἐσπέραν κατωτέρα. Ἐτέρα ἐκπληξίς εἶνε ἡ βροχὴ. «Ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ἐγένετο ὑετός ἐν Αἰγύπτῳ», γράφει ὁ Στράβων, ὡς ν' ἀποθησαυρίζῃ θαυμά τι. Ἡ τὸ κλίμα ἠλλάξεν, ἢ ὁ Στράβων δὲν ἦτο τῆς πραγματικῆς σχολῆς, διότι κατὰ τὸν Ἰανουάριον τῆς παρουσίας ἀξιοπίστου διηγήσεως ἡ βροχὴ κατέβη ἐν τοιοῦτῳ κατακλυσμῷ εἰς τὸ Κάϊρον, ὥστε τὸ ὕδωρ ἦλθεν ὑπὲρ τὰ γόνατα τῶν ἵππων, καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας ἡ συγκοινωνία ἐγένετο διὰ πλοιαρίου ἐν μιᾷ τῶν κυριωτέρων ὁδῶν. Ἀργότερα ὁ ὄμβρος κατέβη καὶ δευτέραν φορὰν μετ' ἴσης σχεδὸν βίας καὶ αἱ μικρότεραι βροχαὶ δὲν ἦσαν σπάνιαι. Οὐδεὶς παραπενοῖται διὰ τὰς βροχὰς ταύτας· εἶνε καθ' ἑαυτὰς εὐάρεστοι· ἀπλῶς ἀναιρούμεν τὴν κοινῶς διαδεδομένην πλάνην, ὅτι ἡ Αἰγύπτος εἶνε αὐχμηρὰ χώρα. Ἄγχι τοῦδε οὐδὲν ἐλέγθη κατὰ τοῦ χειμερινοῦ κλίματος τοῦ Καίρου· παράπονον ἐξηγήθη μόνον κατὰ τῶν ἀνευ πυρὸς κατοικιῶν, ὅπερ ἐλάττωμα εἶνε δεκτικὸν ἐπανορθώσεως. Ἀλλὰ τῶρα ὀφείλω νὰ μνημονεύσω κ' ἓνα πραγματικὸν ἐχθρόν. Οὗτος εἶνε καυστικὸς ἀνεμὸς ἐκ μεσημβρίας, ὅστις

τρυπᾷ τὸ δέρμα καὶ καθιστᾷ ἀρόρητον τὴν ζωὴν· γερμίζει τὸν ἀέρα μὲ πυκνὴν τινα φαιότητα, ἣν δὲν δύνασαι νὰ ὀνομάσῃς ὀμίχλην, διότι εἶνε ἐντελῶς στεγνὴ, καὶ δι' ἧς ὁ ἥλιος λάμπει μὲ φῶς τόσον παράξενον, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἄλλο τι νὰ συλλογισθῇ εἰμὴ τὰ αἰσθήματα τοῦ τελευταίου ἐπὶ γῆς ἀνθρώπου, ἢ τὸ ἀνοιγμα τῆς ἔκτης φιάλης τῆς Ἀποκαλύψεως. Ἡ τακτικὴ περίοδος τοῦ ἀνέμου δὲν ἀρχίζει πρὸ τοῦ Μαΐου· αἱ ἔκτακτοι εἰσβολαὶ αὐτοῦ, ὅσαι προξενοῦσι ταλαιπωρίαν εἰς τοὺς περιηγητὰς συμπίπτουσι κατὰ Φεβρουάριον, Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον. Ἀλλὰ τί εἶνε πέντε ἢ ἕξ ἡμέραι τοιαῦται μεταξὺ τεσσάρων χειμερινῶν μηνῶν, ὧν ἡ μέση θερμοκρασία εἶνε 58<sup>0</sup> Φαρεγγάιτ; Εἶνε ἴδιον τῆς ἀνθρωπίνης ἀπληστίας νὰ μισῇ τὰ ἐλαττώματα εἰς κλίματα μεγάλως ἐπαινούμενα. καθ' ὃν τρόπον ἐπιζητεῖ τις ψεγάδια εἰς πρόσωπα ἐξέχοντα ἐπὶ καλλονῇ. Δότε εἰς τὸ Κάϊρον ὀλίγας ἐστίας πυρός, καὶ τὸ χειμερινὸν κλίμα του θὰ φανῇ ἐξαιρετικόν, καίτοι οὐχὶ τόσον τέλειον ὅσον τὸ τῆς Φλωρίδος ἐν τῇ πατριδί ἡμῶν, διότι ἐν Φλωρίδι δὲν ὑπάρχουσιν ἡμίγυμνοι τὸν Ἰανουάριον. Μὴ τις λησμονήσῃ ὅτι τὸ Κάϊρον εἶνε ἀραβικόν. «Ὁ Νεῖλος εἶνε Αἰγύπτος», λέγει μία παροιμία. Ὁ Νεῖλος εἶνε μυθικός, φαραωνικός, πτολεμαϊκός· ἀλλὰ τὸ Κάϊρον ὀφείλει τὴν ὑπαρξίν του μόνον εἰς τοὺς Ἀραβας κατακτητὰς τῆς χώρας, οἵτινες ἔκτισαν φρούριον καὶ παλάτιον ἐνταῦθα τῷ 969 μ. Χ. Ἀραβικὴ εἶνε ἀκόμη ἡ ἐπίκλησις ἡ ψαλλομένη ἐπὶ τῶν μιναρέδων πολλάκις τῆς ἡμέρας. Διηρχόμεθα διὰ τινος πολυανθρώπου συνοικίας παρὰ τὸ Τζαμί ἐν ἀπόγευμα τὸν Ἰανουάριον, ὁπότε ἀντήχησε γλυκὺς ἤχος λυγηρᾶς φωνῆς. Ἦτο πόρρωθεν, καὶ ἠκούομεν ἀνυπομόνως τὸ πρῶτον, ἀπρόθυμοι ν' ἀποσπάσωμεν τὴν προσοχὴν μας ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν ἀπὸ τῶν γραφικῶν σκηνῶν τῶν ἐγγυτέρων ἡμῶν. Ἀλλὰ τέλος, παροξυνθέντες ὑπ' αὐτῆς τῆς ἡδύτητος τῆς φωνῆς, ὑψώσαμεν τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τότε εἶδαμεν ὅτι ἤρχετο ἐξ ἡμιηρηιωμένου μιναρέ. Ἐπὶ τοῦ στενοῦ κυκλοτεροῦς ἐξώστου τοῦ ὑψηλοῦ πύργου ἀνθρωπὸς τις μὲ βαθύχρουν ἐνδύμα ἐνέτεινε βραδέως τὴν φωνὴν του, ὀρέγων τοὺς βραχίονας καὶ τὸ πρόσωπον ἀναβλέπων εἰς τὸν οὐρανόν. Οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ κυττάξῃ κάτω, ἐνῶ ἐκεῖνος ἐξηκολούθει τὸν μετάρσιον χορὸν του, τῆς φωνῆς του ἐκπερούσης τὸ ἄσμα τὸ ὁποῖον ἠκούομεν· «Μέγας ὁ Θεός· μέγας ὁ Θεός· δὲν ὑπάρχει Θεός εἰμὴ ὁ Θεός, καὶ ὁ Μωάμεθ εἶνε ὁ προφήτης του. Δεῦτε εἰς προσευχὴν!» Καὶ πάλιν, ἄλλην ἡμέραν, ἐν παλαιᾷ συνοικίᾳ, ἠκούσαμεν τὸν ἤχον, ἀλλ' ἦτο πολὺ ἐγγυτέρον. Ἦρχετο ἐκ παραθύρου, ὀλίγον ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μας, καθῆσον τὸ μικρὸν ἐν τῷ τετραγώνῳ τζαμίον δὲν ἔχει μιναρέν. Τὴν φορὰν ταύτην ἠδυνήθη νὰ παρατηρήσω τὸν κήρυκα. Ἐπειδὴ δὲν